

Beslutningsforslag nr. B 149. Fremsat den 11. april 2003 af Tórbjörn Jacobsen (TF)

Forslag til folketingsbeslutning

om at ophæve den danske militære straffelov på Færøerne

Idet Folketinget anerkender og respekterer, at Færøerne er en selvstændig juridisk enhed, pålægger Folketinget regeringen at tilbagetrække den militære straffelov fra 1973 med senere ændringer,

som regeringen uden landsstyrets viden og imod et enigt Lagtings beslutning har bekendtgjort på Færøerne.

Bemærkninger til forslaget

Færøerne har siden landnamstiden, og dermed også siden hjemmestyreordningens indførelse på øerne i 1948 været en selvstændig juridisk enhed.

Danske myndigheder har ud fra rigsdanske og meget positivistiske juridiske fortolkninger af hjemmestyreordningen tolket det som sin ret at iværksætte love og traktater på Færøerne. Det blev eksempelvis gjort, da NATO-traktaten blev sat i kraft for Færøerne uden forudgående behandling i det færøske Lagting.

Men det er aldrig sket i hjemmestyrets 55-årige historie, at danske myndigheder har sat en dansk lov i kraft for Færøerne, efter at det færøske parlament forud for dette har besluttet det modsatte.

Et ufravigeligt politisk princip har vundet hævd, hvor der ikke går imod det folkevalgte færøske Lagtings beslutninger om lovforslag og om, hvilke rigslove der skal være gældende internt på Færøerne.

Når sådan et princip har været gældende og er blevet respekteret i 55 år, må det også anses for at være blevet juridisk bindende.

Alligevel brød den danske regering – for første gang i 55 år – dette princip den 27. marts 2003, da den bekendtgjorde en lov- og bekendtgørelsespakke om militær straffelov m.v. på Færøerne.

Når forslagsstillerne ser på baggrunden for denne handling, tegner sagen sig overordentlig udemokratisk.

Indtil den 27. marts 2003 var Danmarks militære straffelov fra 1937 gældende på Færøerne. Efter denne lov – der blev sat i kraft, da Færøerne var et dansk amt – kan der blandt andet i krigstid idømmes dødsstraf.

Denne militære straffelov har ikke haft den store opmærksomhed på Færøerne, hverken blandt de færøske myndigheder eller i offentligheden.

Men i forbindelse med det store arbejde for at samle og udgive en komplet færøsk lovsamling, som har fundet sted siden midten af 1990'erne og frem til i dag, blev denne militære straffelovs gyldighed og dens bestemmelser om dødsstraf debatteret.

Sagen blev taget op af den færøske justitsminister, som den 26. oktober 2001 fremlagde et forslag i Lagtinget om ophævelse af den militære straffelov på

Færøerne. Forslaget fik en grundig behandling, hvor der blev lagt vægt på, at det færøske Lagting aldrig havde godkendt den militære straffelov, og at modstanden mod dødsstraf var et princip i den færøske lovgivningstradition. I bemærkningerne til lovforslaget og under debatten i Lagtinget blev der ligeledes lagt vægt på, at det færøske Lagting ikke ønskede nogen militær straffelov i kraft på Færøerne.

Lagtinget vedtog den 22. november 2001 enstemmigt forslaget om ophævelse af den militære straffelov.

Dermed cementerede og udbyggede Lagtinget den beslutning, som landsstyret allerede havde truffet, da landsstyret i et brev til den danske regering svarede, at man ikke ønskede den militære straffelov fra 1973 med senere ændringer.

Den enstemmige lagtingsbeslutning blev den 4. december 2001 ekspederet til den danske regering til ikraftsættelse.

På trods af dette blev Danmarks militære straffelov fra 1973 med senere ændringer sat i kraft for Færøerne den 27. marts 2003 – stik imod Lagtingets enstemmige beslutning.

Som en ekstra mærkværdighed sendte de danske myndigheder regningen for denne lovs kundgørelse til landsstyret i Tórshavn. Først da denne regning kom ind ad døren i Tinganes, fik landsstyret at vide, at Danmarks militære straffelov fra 1973 nu var sat i kraft for Færøerne.

Med denne handling har Danmarks regering brudt den tillid, der trods alt er opbygget mellem færøske og danske myndigheder omkring ikraftsættelse af lovgivning på Færøerne. Den har brudt 55 års sædvane. Den har brudt det hævdevundne princip, at Færøerne er en selvstændig juridisk enhed.

Denne groteske handling står i grel modstrid med alt det, som den nuværende regering har bebudet skulle være en politisk balancegang mellem de danske rigsmyndigheder og det færøske hjemmestyre i årene fremover. At intervenere på denne måde lovgivningsmæssigt – for første gang i 55 år – er ikke just et tegn

på, at man skal regne med en optøning i forholdene mellem landene.

Og bliver den ikraftsatte militære straffelov ikke trukket tilbage, kan man bare konstatere, at retorikken om tre jævnyrdige dele af det danske kongerige, som

især statsministeren har fremhævet utallige gange, har fået et alvorligt skud for boven. Tillidsforholdet omkring de fremtidige ændringer i forholdet mellem Danmark og Færøerne kan ikke overleve denne hændelse, hvis der ikke bliver grebet ind fra Folketinget.

Skriftlig fremsættelse

Tórbjørn Jacobsen (TF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at ophæve den danske militære straffelov på Færøerne.

(Beslutningsforslag nr. B 149).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.